KLASSE!

GRATIS KWARTAALBLAD VOOR UITFASERING VAN VERVELENDE SYSTEMEN | NR.1 | 2008

Who the # is Klasse?

Klasse! is opgestart door een aantal mensen die voorheen het wekelijkse 'Broeinest' programma aan de Amsterdamse Plantage Dok maakten. We dachten dat er meer nodig zou zijn om het paradijs op aarde te zien opbloeien. De krant is gratis maar kost veel geld. Bijdrages zijn dan ook van harte welkom op gironummer 9554857 van 'Het Lab' in Amsterdam.
Je kunt ook een benefiet organiseren en wij willen daarbij graag behulpzaam zijn. Ook mag je natuurlijk voorstellen insturen voor de inhoud van de krant. Wil je de krant helpen verspreiden, dan kunnen we je exemplaren toesturen, als je de gegevens daarvoor toestuurt. Graag zouden we dan de porto vergoed hebben. Contact kan via: klasse@globalinfo.nl

English speakers

This newspaper is mainly written in the Dutch language. On the website version (see www.globalinfo.nl) there will be summaries in English and links to original sources in other languages. Scusi!

Nieuwe detentie website

Nederland heeft het grootste percentage mensen in 'vreemdelingen'detentie van heel Europa. Een nieuwe website brengt deze detentiecentra in beeld met informatie over locaties, verhalen van ex-gevangenen, bestaande en geplande acties, achtergrondteksten en actieperspectieven.
Zie: www.vrijheidvanbeweging.nl
Meer over migratie en acties op pagina 3.

Hier is Klasse! Met uitroepteken!

Wat nou weer...

Hier is dan de Klasse! Met uitroepteken! Deze krant wordt gratis aangeboden en is in een oplage van 7.000 exemplaren uitgebracht. De reden dat we met deze krant zijn begonnen, is dat we ons zorgen maken over de snel afnemende kracht van progressieve bewegingen en actiegroepen in Nederland.

★ DE POLDERZAPATISTAS

FOTO: UNAI RISUENO

Miljonairsfair Amsterdam 2007

Wij willen daar niet machteloos bij toekijken, maar juist helpen zoeken naar oplossingen. We hopen discussies aan te wakkeren over manieren om van onderop tegenmacht te organiseren. Daarnaast willen we goede analyses helpen verspreiden om te begrijpen hoe de wereld zich ontwikkelt en wat we daar aan zouden kunnen doen. Kennis over bijvoorbeeld economie en arbeid speelt in toenemende mate een ondergeschikte rol bij Nederlandse bewegingen en activisten. Ook andere thema's verdienen beter onderzoek en meer discussie, zoals de achtergronden van migratie, beleid van de EU en internationale debatten over antikapitalistische strategieën. De naam van de krant, Klasse! verwijst met een knipoog naar die thematiek en naar de traditie van socialistische bewegingen vóór ons.
Wij denken dat het geen kwaad kan om ons meer te richten op het (nadenken over) organiseren van tegenmacht. Daarvoor hoeven we het wiel niet altijd opnieuw uit te vinden. Veel ervaringen zijn al in het verleden gemaakt. Die te kruisen met de recente ervaringen met decentrale, horizontale en transparante manieren van organiseren in netwerken zou wel eens onverwachte resultaten kunnen opleveren. Zelfs in die soms zo drassige polder van Nederland.

Watskebeurt?
De grote linkse sociale bewegingen die voor en na de tweede wereldoorlog ook in Nederland ontstaan zijn en die emancipatie bevochten, zijn grotendeels verdwenen. Ze zijn óf geïnstitutionaliseerd (en grotendeels onderdeel van het regeringsproces geworden) óf weggekwijnd. Natuurlijk leeft er nog van alles en komen er regelmatig nieuwe initiatieven bij.

LEES VERDER OP PAGINA 2 ↘

Organizing: Vakbondsmodel met toekomst?

De Amerikaanse vakbond SEIU heeft internationaal hoge ogen gegooid met een activistische aanpak die ook wel 'social unionism' of 'direct-action unionism' wordt genoemd. Een experiment met deze aanpak wordt nu ook in Nederland uitgevoerd.

Bekend werd met name de succesvolle organisatie van schoonmakers in de 'Justice for Janitors'-campagne. Daarmee leek een onmogelijke slag te zijn geslagen: ledenwinst onder een moeilijk te bereiken groep werknemers – veelal ongedocumenteerde migranten zonder vaste arbeidscontracten – en aansluiting bij andere protestcampagnes. De vakbeweging kreeg zelfs weer aansluiting bij jongeren.
In verschillende Europese landen wordt nu geëxperimenteerd met die aanpak. Ervaren 'organizers' uit de VS zijn overgekomen om FNV-organizers in Utrecht, Den Haag, Maastricht en Schiphol te leren hoe dit nieuwe concept ingang kan krijgen. FNV Bongenoten startte in Nederland in oktober 2007 met de Schoonmakerscampagne, waar ook een aantal actiegroepen aan meedoet. Een van de hoofdeisen van de campagne – het opschroeven van het bruto uurloon voor de naar schatting 150.000 schoonmakers in Nederland naar 10 EUR per uur – is inmiddels bij CAO-onderhandelingen binnengehaald, na een actietraject van slechts 4 maanden.

Hoewel duidelijk is dat organizing een welkome vernieuwing van vakbondsstrategieën behelst om flexibele en vaak rechteloze arbeiders te organiseren, is er in de VS en in Europa ook kritiek op het concept. Het gaat dan met name om de vraag of de beloftes van het vormen van brede coalities wel worden ingelost, en van een benadering van onderop die uiteindelijk tot zelforganisatie leidt en tot koerswijziging van de grote vakbonden. Wij wilden er meer over weten en vroegen een organizer van de FNV, een schoonmaker die bij de campagne is betrokken en een activist die de campagne steunt naar hun ervaringen. In de volgende uitgave van Klasse! gaan we nader in op de ervaringen in de VS, Hamburg en Londen.

LEES VERDER OP PAGINA 4 ↘

COLUMN

Klas! Eén van de scholieren die eind vorig jaar het land op de kop zetten met spontane demonstraties en acties, zal in elke Klasse! een column maken over de stand van zaken op school.

★ L. DELAVILLE

Sfeer op school

Als leerling in de 4de van het voortgezet onderwijs (in Amsterdam) zat ik midden tussen, zo niet achter de stakingen en wat daar op volgde. Ik neem aan dat iedereen toch wel weet van 'de scholierenstakingen' van 2007? Het leek wel een hype; hip om te staken, wij waren de trendsetters en werden op de voet gevolgd door de politie die ons zo teder behandelde en de filmwereld (scenario-schrijvers sommige acteurs enz.). Waar waren de leraren trouwens? Maar goed hoe is het nu? Nou het kan beter, zou ik zeggen als groot fan van de stakingen. Door die acties hebben we meer geleerd dan op welk klasse-uitje dan ook. Het was voor veel mensen nieuw: ze hebben nu door dat je altijd voor iets op kan komen en iets met zijn allen kan eisen. We moesten het zelf organiseren en zo bekijk je de politie opeens op een HEEL andere manier.

En nu is het onderwerp als het ware taboe: je hoort er niks meer over, er gebeurt niks meer. Het was even leuk geweest jongens en meisjes maar onze school – ik wil geen namen noemen maar de grote Spinoza had zich in zijn graf omgedraaid als een van de vrijdenkers – onze school dus kan zich geen boetes veroorloven na de verbouwing en ook werd gedreigd dat de schoolinspectie je ouders gaat beboeten (as if...) en we moeten als school het 'goeie voorbeeld' geven. Nou, dan liever een 'slecht voorbeeld', zoals zelfs het Barleus geeft dat meedoet met BKK(bewust kiezen voor kwaliteit).

Ik ga niet weer de discussie beginnen over waarom het om die kwaliteit gaat, samen met dat lerarentekort, maar geloof me: het stikt van de tussen- en 'dit zou ik net zo goed thuis of niet kunnen doen-' uren. Nu geven ze de politiek de schuld. Ja dat had ik je ook wel kunnen vertellen. Het onderwijs de hele tijd veranderen werkt niet, en vooral als je de leraren niet eens het nieuwe materiaal of de lesstof uitlegt! Gelukkig zijn er natuurlijk nog goeie leraren (-essen) met een eigen lesstijl en die nooit uit het boek werken.

Maar goed, iedereen gaat dus gewoon verder als of er niks aan de hand is. Wij leraren en leerlingen hadden eindelijk één vijand en toen hebben de wapens maar weer neergelegd, zoals onze geweldige 'vakbond' het LAKS (die op geen enkele manier met ons in contact staat of ook maar vertegenwoordigt) dat aanraadde? Zo is het dus gegaan, op onze school teminste. Zelfs in de politiek fluistert men er alleen nog over. En ze gaan het hele onderwijs weer eens nieuw inrichten. Terwijl ze net zelf hebben ingezien dat dat is wat ze al die jaren fout hebben gedaan! Oftewel de sfeer is normaal en een staking lijkt er niet meer in te zitten. Maar ja dat leek ook zo voor de (eerste) staking.

Waarom de leraren ons niet gevolgd zijn, is mij een raadsel maar we hebben iets in beweging gezet dat is zeker. Honderden leerlingen (/jongeren, toch de toekomst van onze samenleving) hebben ingezien dat we samen een enorme kracht hebben in welke maatschapij of situatie dan ook. Een belangrijke les voor het leven. ◘

Wat nou weer? Vervolg van pagina 1

Maar dat zijn hoofdzakelijk kleine, tijdelijke en/of lokale aangelegenheden. In dezelfde jaren zijn de ongelijke sociale verhoudingen die eerder aan de kaak werden gesteld alleen maar scherper geworden en is de context waarin radicale sociale bewegingen moeten opereren behoorlijk veranderd. De overwinningen, zoals op het gebied van arbeidsrecht, vrouwenemancipatie, milieubescherming, anti-atoom wetgevingen, evenals politieke zelfbeschikking van ex-colonies, die in de jaren '60-'80 behaald zijn, worden weer teruggedraaid. Economische veiligheid voor arme mensen gaat achteruit, werktijden worden langer, alles van waarde wordt weggeprivatiseerd, militaire interventies worden als ontwikkelingsprojecten verkocht, het milieu holt snel achteruit, de rechten van migranten worden stelselmatig geschonden en mensen worden voor onbeperkte tijd opgesloten. De staat heeft bovendien ongekende mogelijkheden gekregen voor repressie en privacy bestaat nauwelijks meer. De geschiedenis leert echter dat er geen reden is om de kop in de schoot te hangen: verzet is altijd mogelijk, en vaak effectief.

Verzet organiseren

De enige manier om de nare plannen van staat en kapitaal te dwarsbomen is door verzet te organiseren. We moeten (weer) uitvinden hoe dat kan, op een manier dat er structurele tegenmacht ontstaat en zonder dat we de dogmatische en hiërarchische kanten van de linkse geschiedenis herhalen.

Met het wisselen van het millennium leek er zich plotseling een doorbraak, een kentering te voltrekken die het begin van het einde van het neoliberale tijdperk leek aan te dienen. Iedereen herinnert zich die vrolijke dagen waarschijnlijk nog toen topconferenties massaal bestormd werden en multinationals belaagd en de introductie van gentechnologie in de landbouw of de aanleg van snelwegen actief verhinderd werden. We zagen een opleving van activisme en het ontstaan van grote, flexibele internationale netwerken die met woord en daad de heersende nachtmerrie aanvielen. Anti-kapitalistische kritiek werd in snel tempo weer 'normaal'. Inmiddels is deze activistische golf – die in Nederland nooit echt grote omvang heeft gekregen, maar wel degelijk ook door de polder spoelde – alweer grotendeels verwerkt en van z'n dreiging ontdaan.

Terug naar af

De mondiale protestgolf in het begin van dit millennium heeft in een paar jaar tijd een vreemde gedaantewisseling ondergaan. Aanvankelijk was voor iedereen duidelijk wie verantwoordelijk waren voor de neoliberale ellende (multinationals en de regeringen die voor hen het pad effenden) en wie medeverantwoordelijk waren door neoliberale beslissingen te omhelzen of zonder verzet te aanvaarden; gematigde NGO's en vakbonden, politieke partijen en het parlementaire systeem in het algemeen. De weerzin tegen politieke partijen was bijvoorbeeld zo groot dat zij in de grondbeginselen van het Wereld Sociaal Forum uitdrukkelijk uitgesloten waren van deelname. Terwijl er aan de neoliberale realiteit niet zoveel veranderd is – in ieder geval niet in ons deel van de wereld – is de ideologische status quo van vóór 'Seattle' weer grotendeels terug. Eerst gaf de anti-terrorismewaan die volgde op de aanslagen van september 2001 natie-staten ongekende mogelijkheden voor politieke repressie. Nu, in de tijden van de klimaatpaniek, hebben de meeste NGO's de multinationals weer omarmd en proberen ons wijs te maken dat we ze nodig hebben om de aarde te redden. In werkelijkheid is het precies andersom.

> **'Voting is easy and marginally useful, but it is a poor substitute for democracy, which requires direct action by concerned citizens.'**
> HOWARD ZINN

Een wereld te winnen

Ondanks alles hebben we ook goede hoop. Om ons heen zien we veel voorbeelden van inventieve actie- en organisatievormen. En we leven in een van de rijkste stukjes op de aardbol, dus als het om de noodzakelijke materiële middelen gaat, hebben we het helemaal makkelijk. Internationale contacten zijn ook makkelijker geworden dan ooit tevoren. Mobilisaties als die rond de G8 vorig jaar in Heiligendamm laten zien waar we gezamenlijk toe in staat kunnen zijn. Campagnes rond de WTO en tegen gentech, om alleen wat voorbeelden te noemen, zijn zeer effectief gebleken in het daadwerkelijk tegenhouden of saboteren van projecten die voor de heersenden van groot belang zijn. De combinatie van basisorganisatie, onderzoek, communicatie en directe actie kan een inspirerende ontwikkeling in gang zetten.

Ook in de polder

Om die cocktail in Nederland vruchtbaar te laten zijn, moeten daar echter nog een paar specifieke ingrediënten bij. Zoals een gegronde argwaan jegens al die opgelegde en overal ingesleten overlegmodellen. Dit niet om weer terug te vallen in sektarische politiek, maar om de noodzaak van 'echte' democratie te benadrukken, en systematische belangenconflicten en machtsverhoudingen bloot te leggen die tussen de 'overlegpartners' binnen een maatschappij en binnen de economische verhoudingen daadwerkelijk bestaan. Er is ook hernieuwde waardering nodig voor analyse, theorie en debat. En de bereidheid om even geduldig als hardnekkig te werken aan de opbouw van politieke structuren die werkelijke verandering kunnen afdwingen. Yeah! ◘

De zeven stellingen van Gregor Samsa

Landbouw, migratie en krottensteden

Gregor Samsa, van de organisatie No Lager Bremen en Aktionsnetzwerk Globale Landwirtschaft, stelt dat er bij campagnes als tegen de G8 veel te weinig aandacht is voor de relatie tussen landbouw- en handelspolitiek en migratie. Hij schreef daarom 'Zeven stellingen over de geschiedenis van een ingewikkelde relatie'. Dat stuk deed de nodige stof opwaaien.

★ DOOR GREGOR SAMSA

Tijdens de protesten tegen de G8-top in Heiligendamm in juni vorig jaar was de strijd voor de rechten van migranten sterk aanwezig. Migrantenorganisaties en steungroepen hadden een grote trektocht dwars door Duitsland georganiseerd en een van de drie actiedagen tijdens de dagen vóór de G8 had migratie en Fort Europa als thema. Zo'n 10.000 mensen demonstreerden op die dag voor vrijheid van beweging.

Zeven stellingen

Samsa begint met te stellen dat er sinds de val van de muur in 1989 een 'ineenstorting van internationalistische politiek' is geweest. Dat is een van factoren die ervoor zorgden dat er lang ook in linkse kringen weinig verband werd gelegd tussen de situatie in de landen waar migranten vandaan komen, en hun problematiek in de EU. Pas met de opkomst van de globaliseringsbeweging veranderde dat weer en werd een en ander weer met elkaar in verband gebracht. Toch is de kennis en het debat erover volgens Samsa nogal oppervlakkig.

Migratie en ontwikkeling in de landbouw hebben al sinds de negentiende eeuw met elkaar te maken en ook met de Westerse kapitalistische ontwikkeling. Dat gold aanvankelijk vooral voor de Europese landen zelf. De mensen die rond begin 1900 naar de 'nieuwe wereld' emigreerden, waren grotendeels van boerenafkomst die in Europese landen de armoede in gedreven waren door privatisering van grond en industrialisering van de landbouw. Voor het Zuiden is maatgevend dat zij in toenemende mate gedwongen werden toeleverancier te worden van agrarische grondstoffen voor het Noorden. En nu is de landbouw in de 'derde wereld' aan de beurt om in snel tempo geïndustrialiseerd te worden, met dezelfde effecten als eerder in de rijke landen.

Desondanks moet beseft worden dat de helft van de wereldbevolking nog steeds van de landbouw leeft. De overgrote meerderheid daarvan is 'kleine boer' in Zuidelijke landen. Hun leefomstandigheden zijn steeds zwaarder. Van de 30 miljoen mensen die per jaar van de honger omkomen, is 80 procent uit die boerensector afkomstig. Dat ze het steeds zwaarder hebben, heeft onder andere te maken met neoliberaal beleid (IMF, WTO) en met de monopolies van multinationals, het feit dat de economieën steeds meer op exportlandbouw gericht zijn en de afnemende toegang tot zoet water.

Het gevolg is een 'semi-proletarisering' van boeren en boerinnen, die massaal van hun grond worden verdreven. Ze hebben dan niet de vrije keus hoe ze dan wel hun inkomen zeker willen stellen. Ander werk is er meestal niet of slechts onder zeer uitbuitende omstandigheden en rijkere landen sluiten de grenzen af zodat ze er niet naar toe kunnen gaan. Ze ontwikkelen daarom uiteenlopende overlevingsstrategieën. In eerste instantie proberen ze meestal inkomsten te vinden door baantjes naast hun landbouwwerk. Een andere oplossing is om te proberen één familielid in het Westen te krijgen, zodat die wat geld terug kan sturen. Als dat ook niet lukt, is vaak de enige oplossing om met het hele gezin naar de stad te trekken en in een van de vele krottenwijken te proberen te overleven.

Boerenstrijd

De strijd voor behoud van het oorspronkelijke leven als kleine boer, mag niet als 'nostalgische kitsch' worden afgedaan, zoals sommige delen van links in het Westen plegen te doen. Behoud van de beschikking over land, water en zaadgoed is van levensbelang voor miljoenen mensen. Andersom, stelt Gregor Samsa, kan ook onmogelijk de industriële landbouw gezien worden als oplossing voor de problematiek van (onder)ontwikkeling. Weliswaar moet niet elke modernisering bij voorbaat van de hand gewezen worden, bijvoorbeeld omdat de bevolking in de steden voedsel nodig heeft. Maar er kleven veel teveel schaduwzijden aan op sociaal en ecologisch gebied. ◘

Een integrale vertaling van het stuk is op www.globalinfo.nl te vinden, evenals het origineel

MIGRATIE NIEUWS UIT NEDERLAND

★ DOOR KATRIN McGAURAN EN ROY PULLENS

Lawaaidemo tegen detentiecentra en in solidariteit met hongerstaking

De afgelopen maanden was een aantal groepen bezig met protest tegen het onmenselijke migratiebeleid, dat in de nacht van 2-3 februari 2008 opnieuw tot een dode geleid heeft: Kamir uit Algerije stierf op de Rotterdamse bajesboot Bibby Stockholm omdat hij geen goede medische zorg ontving. Zijn hartklachten werden met hoestsiroop behandeld en het alarm dat celgenoten sloegen werd genegeerd. Pas twee uur na Kamir's dood ging zijn celdeur open. Sinds 13 februari is Mohamed Boumedine, een celgenoot van Kamir, in hongerstaking tegen zijn voortdurende gevangenschap. Aanvankelijk namen op Schiphol tien mannen deel aan de hongerstaking; acht daarvan zijn inmiddels gedeporteerd, één man is te ziek om door te gaan. Mohamed heeft alles bij elkaar inmiddels al 32 maanden vastgezeten. Tijdens zijn vorige detentieperiode van veertien maanden is hij verschillende malen aangeboden bij diverse ambassades, maar geen enkele wilde een laissez-passer afgeven. Toch blijft hij gevangen in de opsluit-uitsluit-carroussel. Hoewel opsluiting van ongedocumenteerde migranten door internationale instanties als inhumaan bestempeld wordt, wil de EU de detentieperiode tot 18 maanden verlengen en migranten die uitgezet zijn een terugkeerverbod van vijf jaar opleggen (zie achterpagina). Op 8 maart hebben activisten tegen dit migratiebeleid met een lawaaidemo geprotesteerd.

Meer informatie:
• www.indymedia.nl

Campagne tegen politierazzia's

Op 16 juni 2007 deden 80 politiemensen een inval bij een drukbezocht optreden van een Afrikaanse cabaretier in Amsterdam Zuid-Oost. Er werden 103, voornamelijk Afrikaanse, migranten aangehouden, 77 mensen werden overgebracht naar vreemdelingenbajessen en op later moment 35 gedeporteerd. 9 mensen zitten tot op heden nog in detentie. Razzia's tegen ongedocumenteerde migranten lijken met de invoering van de beruchte prestatie-contracten voor politie in oktober 2006 gestegen en vast beleid geworden, waar tegen zich actievoerders en migrantengroepen beginnen te organiseren. Op 12 juli was er een spoedoverleg waar migrantenorganisaties, migratie-activisten, ondesteuningsgroepen voor migranten zonder papieren, pastors uit Amsterdam Zuid-Oost, lokale Groen Links politici, en partners van gedetineerden samen kwamen om strategieën en acties tegen politie razzia's te bespreken. Vanuit de Bijlmer was er al eerder een protest georganiseerd in de Stopera en zaten ook daar verschillende groepen en individuen rond de tafel om zich te beraden op de volgende te nemen stappen. Deze twee ronde tafels werden samengevoegd in een volgend overleg in de Bijlmer. Met uitnodiging van pers en wijkbewoners had deze publieke bijeenkomst plaats in Grand Café Het Vervolg waar de inval was. Hier werd de aftrap gegeven voor de Campagne Stop Politie Razzia's.

Meer informatie:
• www.allincluded.nl

Mensenhandel groepen en sexarbeiders tegen Cohen's anti-prostitutie plannen

De afgelopen maanden is er veel aandacht voor de saneringsplannen voor het centrum van Amsterdam en de Wallen. De stad wil prostitutieramen sluiten, bedrijfstakken die met criminaliteit verwoven zijn 'opschonen', 'het monumentale karakter' van de binnenstad herstellen en extra wetgeving voor het aanpakken van pooiers om mensenhandel tegen te gaan. Groepen die tegen mensenhandel bezig zijn en sexarbeiders uit de wallen bekritiseren de plannen en verklaren dat tot nu toe en ook in het nieuwe beleidsplan weinig maatregelen genomen worden om de arbeidsrechtelijke en sociale positie van de prostituee te beschermen en het imago van het vak te verbeteren, en dat een onafhankelijke prostituee die op de hoogte is van de rechten en plichten minder kwetsbaar is en anti-prostitutie maatregelen haar in een nog kwetsbaardere positie zullen dwingen. Honderden mensen demonstreerden op 21 februari tegen de plannen in Amsterdam.

Meer informatie:
• www.comensha.nl (voormalige Stichting Tegen Vrouwenhandel)

Bewustwording tegen Kamp Zeist

De Anarchistische Anti-Deportatie Groep Utrecht (AAGU) is al jaren bezig met verzet tegen het detentiecentrum in Zeist. Na een burgerinspectie van Kamp Zeist afgelopen november, en de eerdere bezetting van de gemeenteraad op 13 februari 2007, toen de gemeente de uitbreiding van de gevangens toestemde, begint AAGU nu met een brede bewustwordingscampagne onder bewoners in de directe omgeving van het kamp in Soesterberg, Zeist en Soest. Dat gebeurt onder meer met een krant die massaal verspreid wordt. ◘

Meer informatie:
• www.aagu.nl.

Organizing: Vakbondsmodel met toekomst?

Respect

Op het kantoor van FNV Bondgenoten schetsen Herrie Hoogenboom (HH) en Judy Lock (JL) eerst de situatie: Schoonmaakbedrijven werken in een markt met heel smalle winstmarges en de concurrentie is groot. Klachten over loon en arbeidsomstandigheden worden dan ook vaak beantwoord met de verzuchting dat ze wel anders zouden willen, maar niet kúnnen. Mensen die in de schoonmaaksector werken, verkeren door hun positie op de arbeidmarkt veelal in een zeer afhankelijke positie, hebben echter vaak geen vast arbeidscontract en zijn bang om hun baan te verliezen. De werknemers zijn ook matig georganiseerd: veel schoonmakers komen uit het buitenland, spreken slecht of geen Nederlands en kennen, mede daardoor, hun rechten niet. Judy Lock legt uit hoe de campagne begon:

We voeren de campagne door middel van acties, die in hevigheid steeds meer toenemen, om aandacht te vestigen op wat we willen bereiken. In dit geval was dat een brutouurloon van 10 euro en respect. We begonnen met het schrijven van een brief naar de opdrachtgevers [bedrijven die schoonmaakbedrijven inhuren, in dit geval onder andere ING Bank, ABN Amro, Schiphol Groep en de ministeries van Verkeer en Waterstaat, Sociale Zaken en Buitenlandse Zaken, red] waarin we steun eisten voor onze zaak. Ze kunnen immers kiezen voor een schoonmaakbedrijf dat méér loon en betere arbeidsomstandigheden biedt. Toen er nauwelijks antwoord kwam, zijn we acties en bezettingen bij die bedrijven gaan voeren.

Klasse!: Was dit 'organizing' voor de vakbond een andere aanpak dan normaal wordt gevolgd?

HH: Organizing is een benadering van 'onderaf' en actiegericht, een methode waarbij de nadruk ligt op het leggen van contacten binnen een groep werknemers, het vinden van de 'geschikte' personen (met een zekere status) in de groep, het activeren van deze mensen door samen met hen oplosbare 'kwesties' aan te vechten. Dit verschilt met de manier waarop de vakbond normaal gesproken onderhandelt met werkgevers en als het nodig is een actietraject – zoals een staking – ingaat nadat de onderhandelingen zijn vastgelopen. Wij zijn in de CAO-campagne direct begonnen met een actie-traject. Voordat de CAO-onderhandelingen begonnen, bespraken we de problemen en eisen in onze kleinere organizing comités met onze leiders en activisten onder de schoonmakers; wat gaan we doen, hoe gaan we actie voeren, wat is het doel van deze campagne? Daar maakten we ook de keuze dat we ruzie zouden maken met de opdrachtgevers die de schoonmaakbedrijven in dienst nemen. Zij zijn verantwoordelijk voor onze situatie, want zij betalen onze bazen en hebben zakken met geld.

JL: Na de kick-off (het publieke evenement waarmee de campagne officieel van start ging) en de brieven naar de opdrachtgevers (waar we geen reacties op kregen), bezochten we nog met een delegatie de woordvoerders van de opdrachtgevers om de brieven te verduidelijken. Vervolgens flyerden we onder werknemers en klanten van de ING Bank, de ABN Amro en bij de Schiphol groep. Daarna kwamen de bezettingen en acties, met ondersteuning van andere groepen zoals de Sambaband.

> “Niemand loopt in Blaricum op straat, behalve de politie dan.”

Miljonairs

Klasse!: En hoe ben jij als schoonmaker erbij betrokken geraakt? Hoe werd de campagne op de werkvloer ontvangen?

JL: Ik was al FNV-lid, maar niet direct betrokken... heb wel eens bij een staking mee gedaan, maar dat was lang geleden. Dat waren ook CAO-onderhandelingen, maar de leden raakten er pas bij betrokken toen die mis gingen en tot staking opgeroepen werd. Dan pas kwam je in beweging.... dat is totaal anders dan nu. En hoe raak je betrokken, tja, Herrie spreekt gewoon mensen aan en zo zijn er mensen actief geworden.

Klasse!: Ondanks de moeilijke omstandigheden hebben jullie toch een overwinning geboekt en werd onder meer de eis van 10 euro per uur ingewilligd.

HH: Het was vrij abrupt.

JL: Dat hadden we niet verwacht.

HH: Het waren de laatste twee dagen van onderhandelingen met de schoonmaakwerkgevers. Op de eerste dag deden we de 'Miljonairstour'. Toen zijn we met de bus bij de eigenaren van de schoonmaakbedrijven langs gegaan.

JL: ...hebben flyers uitgedeeld bij de buren en iedereen die het wilde horen.

HH: De eigenaren zijn ook extreem rijk. Monique van Riemsdijk van ASITO zit bij de vijf rijkste vrouwen in Nederland, die heeft miljoenen...

JL: ...met een villa in Blaricum.

Klasse!: En hoe was dat om daar actie te voeren?

JL: Nou eigenlijk teleurstellend. Iedereen woont daar in een villa, met mooie bomen erom heen en een enorme hek met een brievenbus waar je dan aan mag bellen. Je kan met niemand praten, niemand loopt op straat, behalve de politie dan.

HH: Bij de onderhandelingen verstoorden we de bijeenkomst van de werkgeversdelegatie en kondigden we aan dat we verder zouden gaan met acties. En tot onze verbazing was er de dag daarna opeens een akkoord. Dat laat zien dat we toch behoorlijk druk uitgeoefend hebben. Dit is wel de grootste sprong die ooit gemaakt is in de schoonmaaksector.

Actie op Schiphol.

FOTOS: KAREN ELLIOTT EN L. DELAVILLE

Kritiek

Het succesverhaal is duidelijk, en het is opmerkelijk en eventueel veelbelovend dat er een project is begonnen om schoonmakers te 'organiseren' dat ook expliciet bedoeld lijkt om betere banden te smeden tussen politieke activisten en vakbeweging. De vakbeweging kan immers wel meer activisme gebruiken en de activisten op hun beurt meer aandacht voor de problematiek van arbeid en kapitaal. Desondanks staan sommige sociale bewegingen nog sceptisch tegenover de pogingen van vakbonden om zelforganisatie te bevorderen en met sociale bewegingen samen te werken. Wij vroegen Hans Salavila hierover, oprichter van Rebelact, een groep actievoerders die op inventieve manier protest vorm wil geven. Vanaf het begin heeft hij met zijn groep bijgedragen aan de campagne.

HS: Wat mij aansprak bij de presentatie van de campagne in oktober, was het aanstekelijke perspectief: brede coalities die samen met mensen die het echt nodig hebben, de overwinning gaan behalen. Daar wilde ik wel aan meedoen! Achteraf kun je concluderen dat het anders verlopen is. Die brede allianties zijn nooit echt van de grond gekomen. Ook niet met partijen, dat werd meteen weer een een-tweetje met de voorspelbare linkse clubjes.

Te vaak werden zaken buiten ons om besloten en kregen we het niet of pas achteraf te horen. Anders dan voorgespiegeld was, is de intensiteit van de acties al snel weer teruggeschroefd ten bate van de onderhandelingen. En binnen de kortste keer was er een akkoord. Toen waren verdere acties helemaal afgeblazen. Wat ook nog niet voldoende uit de verf is gekomen, is dat schoonmakers zelf het heft in handen zouden nemen en controle over de campagne kregen. Ook de betrokkenheid van linkse activisten viel tegen: alleen de rebel clowns en de Sambaband en nog wat aanhang waren er altijd wel bij. Dat had ook te maken met het contact met 'de beweging' dat liep via een groepje van Flexmens dat maar uit twee mensen bestond en daarom moeite had om organisatorische en praktische zaken goed op poten te zetten.

Klasse! Dus alleen maar negatieve ervaringen?

HS: Nee hoor, per slot van rekening hebben we toch veel bereikt. Het voornaamste is natuurlijk die loonsverhoging voor de schoonmakers, die hebben dat heel hard nodig. Een aantal van hen is ook echt gegroeid binnen deze campagne. En het overgrote deel van die 150.000 schoonmakers zijn migranten en hun positie is in iedere geval 'n stuk verbeterd. Verder heeft FNV Bondgenoten – mede door de gemeenschappelijke acties – een flinke ledenwinst kunnen boeken en ze hebben er 'n mooi verhaal bijgekregen over een snelle overwinning. Maar hoe je het ook draait of keert: het is heel anders gegaan dan de bij de start gesuggereerde 'grassroots' coalitie en campagne. Vanuit dàt oogpunt hebben activisten er nog te weinig aan gehad.

Klasse! Zou je volgende keer weer meedoen of niet?

HS: Weet je, eigenlijk zijn we er te naïef ingestapt. Als je in zee gaat met zo'n grote organisatie als de FNV kun je ook verwachten dat ze grote invloed hebben op hoe zo'n campagne verloopt. Een volgende keer zou ik mogelijk opnieuw mee willen doen, want voorbij alle voetangels biedt dit samenwerkingsverband namelijk sterke mogelijkheden om omstandigheden van mensen die in de knel zitten concreet te verbeteren. Alleen zou ik 'n volgende keer er wel voor zorgen dat veel duidelijker van tevoren afgesproken wordt wat nu het exacte doel en de strategie wordt, dat cruciale beslissingen gezamenlijk genomen worden en duidelijk is wie welke verantwoordelijkheden heeft.

De kritiek over gebrek aan zelforganisatie of transparante samenwerking met activisten hebben wij ook aan Herrie en Judy voorgelegd:

Klasse!: Een kritiek is dat het de FNV hoofdzakelijk gaat om ledenaantallen...

HH: Wij organiseren, wij maken leden om mensen in beweging te krijgen. Het is niet zo dat we mensen in beweging brengen om ze lid te maken. Ik ben geen ledenwerver, maar het lidmaatschap vraag ik aan mensen als committment aan het gezamenlijke doel dat met z'n allen hebben.

Klasse!: Maar je kan ook een hele bevlogen schoonmaker hebben die zegt ik wil niet lid worden van de FNV, maar ik wil wel meedoen met de campagne en die strijd, welke plek krijgt die dan?

HH: De vraag is interessant, maar ik ben nog geen schoonmaker tegen gekomen die wegens politieke redenen niet mee wil doen. Uiteindelijk is de vakbond een instrument om solidariteit en emancipatie te bewerkstelligen, om zeggenschap te creëren. En op het moment dat iemand zegt: "ik word niet lid van die vakbond' dan onthoudt diegene die solidariteit aan zijn of haar collega's.

> “Wat zelforganisatie betreft, stemmen organizers en andere politieke activisten direct overeen.”

Vervolg van pagina 1

Klasse!: De vraag is natuurlijk of solidariteit alleen via de FNV mogelijk is...

HH: Daar zou je over kunnen filosoferen, maar op dit moment kan solidariteit, op het gebied van werk en inkomen, het best bereikt worden door middel van vakbonden. Dat is tenminste mijn overtuiging.

Klasse!: Dus je hebt een praktische benadering.

HH: De vakbond als concept is een praktisch instrument in handen van werknemers. Ik denk dat een vakbond ook een opening moet hebben naar diepgaande maatschappelijke en economische vraagstukken maar de vakbond moet een laagdrempelige en open organisatie blijven...

JL: In eerste instantie gaat het erom dat mensen van een bepaalde werkvloer snappen waar het over gaat, over de eisen die zijzelf hebben. Dat zijn mensen met verschillenden achtergronden die zich wel achter een eis moeten kunnen stellen die duidelijk is en aan de acties zelf meedoen.

Klasse!: De kritiek vanuit de actiebeweging is ook dat de FNV meepoldert aan neoliberale hervormingen. In deze campagne wordt juist geprobeerd om deze groepen bij elkaar te brengen. Wat is jullie opvatting over de politieke keuzes die FNV-leiders maken?

HH: De FNV is een open organisatie met ruim 1,2 miljoen leden. Kaderleden, werknemers en leiders hebben zeer uiteenlopende meningen. Juist door projecten zoals organizing, gericht op het vergroten van participatieve democratie van onderop, blijkt dat de vakbond er naar streeft om die democratie te vergroten en verdiepen. Over 'organizing' bestaan nu nog veel verschillende ideeën en opvattingen in de werkorganisatie van de FNV-bonden. Sommige collega's vinden dat we veel te radicaal bezig zijn. Maar we krijgen ook veel steun. De kritiek die we als vakbond van activisten krijgen, is vaak heel theoretisch en politiek en valt buiten de belevingswereld van de leden. Dat die kritiek er is, vind ik een goed iets, dat houdt ons als vakbeweging ook scherp. Ik hoop alleen dat het geen excuus is voor activisten om zich niet solidair te verklaren en niet mee te doen met wat bijvoorbeeld de schoonmakers proberen te bereiken.

JL: Onze mensen hebben vaak geen tijd om daarover na te denken, de realiteit van de schoonmakers is keihard werken, vaak met twee banen...

HH: Wat zelforganisatie betreft, stemmen organizers en andere politieke activisten direct overeen. Een van de axioma's waar wij mee werken, is dat zodra je denkt het vóór mensen te kunnen doen, dan ben je gestopt een organizer te zijn.

Coalities

Klasse!: Zijn de coalities met kerken, migrantengroepen, actiegroepen en dergelijke gelukt?

HH: We zijn met veel te weinig mensen om het zó op te pakken zoals we dat eigenlijk hadden willen doen. We hebben te kort de tijd gehad om daarover afspraken te maken met de organizing comités en actieve schoonmakers.

Klasse!: En wordt dat in de toekomst beter?

HH: Zeker, daar gaan we aan werken. We zijn heel blij met alle steun die we gekregen hebben, ook van kerken en partijen. Maar het is niet eenvoudig, je moet veel tijd en mankracht investeren om mensen betrokken te krijgen. Daar heeft het ons helaas aan alle kanten aan ontbroken.

En hoe verder?

Klasse!: En wat nu? Wat kunnen sociale bewegingen nog verwachten van de campagne?

HH: Wij gaan verder met consolideren en uitbouwen van werknemersmacht, vakbondsmacht. We moeten nu de groep van activisten en leiders onder de schoonmakers verder uitbreiden...

JL: ...zodat als iemand een vraag of een probleem heeft, dat die daarmee naar zijn eigen collega's kan gaan.

HH: Daarvoor gaan we leiders en activisten onder de schoonmakers trainen en op een structurele basis overleg houden. De vraagstukken nu zijn: hoe op de CAO-naleving te letten, problemen op te pakken en meer leden te werven. Om aan bijeenkomsten deel te nemen krijgen die mensen nu ook vakbondsverlof en wij hebben het recht op toegang tot de schoonmakers vastgelegd. Wij willen dat iedereen aangesloten is, niet alleen per bedrijf, maar het kan zelfs per ploeg, per bevolkingsgroep.

JL: Iedereen moet weten wat zijn rechten zijn en wat wij kunnen doen als die rechten niet worden nageleefd. Er zijn natuurlijk nog veel schoonmakers die nog niet georganiseerd zijn.

HH: En dan zijn er ook nog veel dingen die helemaal buiten zo'n CAO vallen, maar die voor de mensen ook belangrijk zijn en die we samen moeten oplossen. We zijn nog maar net begonnen. ◘

Websites

- www.beteretoekomst.org
- www.rebelact.nl

Herrie Hoogenboom wilde uiteindelijk nadrukkelijk vermeld hebben het feitelijk oneens te zijn met een deel van de kritiek van Hans.

S•T•O•P Global Europe

Terwijl de Europese politici het altijd doen voorkomen alsof ze het beste met de armen op de wereld voor hebben en daarbij met ontwikkelingshulpgeld in de rondte strooien, zijn ze in werkelijkheid met iets heel anders bezig. Ze doen waarvoor ze zijn aangesteld: het behartigen van de belangen van het Europese bedrijfsleven. Dat werd in maart 2000 al duidelijk door de afspraken die ze in Lissabon maakten en die daarom de 'Lissabon Agenda' gedoopt zijn.

★ DOOR KEES HUDIG EN ROB BLEIJERVELD

Die agenda is vooral op de interne situatie van de EU gericht en op de vraag hoe van de Unie 'de meest concurrerende economie in de wereld' te maken. Sinds oktober 2006 hebben we Global Europe, het voorstel van de Europese Commissie voor het economische beleid ten aanzien van het buitenland. Dat beleid is ongemeen roofzuchtig. In onverbloemde taal wordt gesteld dat het gaat om het veroveren van markten voor het Europese bedrijfsleven en van de grondstoffen die die nodig hebben. Het Seattle to Brussels Network (S2B) – een coalitie van actie- en onderzoeksgroepen – lanceerde eind januari een brandbrief over Global Europe en andere trajecten die worden gebruikt om 'vrijhandel' te forceren.

Zakenmannen demonstreren tijdens G8-top in Gleneagles.

Uit de verklaring van S2B

In 2006 onthulde de Europese Commissie een nieuwe beleidsmededeling van de EU met als titel 'Global Europe: Competing in the World'. Deze zet uiteen hoe de EU moet handelen bij bilaterale handelsakkoorden met grote opkomende economieën om de bedrijven uit de Unie te verzekeren van nieuwe en winstgevende markten. Terwijl aan de ene kant druk wordt uitgeoefend om Europese en nationale wetten te hervormen zodat ze nog meer op de hand van het bedrijfsleven zijn, kiest de Commissie nu ook voor een agressieve zogenaamde 'externe mededingings-strategie'. Zoals de Europese handelscommissaris het stelt: 'Wat bedoelen we met externe aspecten van concurrentie'? Wij willen er zeker van zijn dat concurrerende Europese bedrijven, ondersteund door de juiste interne maatregelen, in staat gesteld worden om toegang te krijgen tot, en veilig te opereren in, markten op de wereld. Dat is onze agenda.'

De kernelementen van deze strategie zijn:

- Toegang tot grondstoffen (van landbouwproducten tot energie)
- Betere toegang of nieuwe toegang tot markten voor Europese producten
- Afspraken en wetten die Europese investeringen en intellectueel eigendomsrecht versterken en waarborgen.

Aanvullend op de lopende multilaterale onderhandelingen binnen de Wereldhandelsorganisatie WTO, wil de Europese Commissie deze doelen bereiken door het aangaan van bilaterale vrijhandelsakkoorden met de zogenaamde 'opkomende economieën' India, Zuid-Korea, de ASEAN-staten en ook met Midden-Amerika en de Andes-regio. Rusland, de MERCOSUR-landen en de Gulf Cooperation Council staan ook hoog op het prioriteitenlijstje van de Commissie. Een van de doelen van deze bilaterale of bi-regionale vrijhandelsakkoorden is het openen en dereguleren van de markten van ontwikkelingslanden voor Europese bedrijven. Een andere doel is het verschaffen van betere toegang voor die bedrijven tot natuurlijke hulpbronnen, met name energievoorraden. Daarnaast wordt hun winst beter beveiligd door het opleggen van intellectuele eigendomsrechten en andere handelsbeschermingsmechanismes.

Deze strategie ondermijnt niet alleen de regelgeving in de beoogde landen. Deregulering in de EU zelf wordt ook duidelijk aan deze agenda gekoppeld. Er wordt bijvoorbeeld gesteld dat toekomstige maatregelen op het gebied van sociale thema's, arbeid of milieu niet 'het mondiale concurrentievermogen' van Europese bedrijven mogen aantasten. Op deze manier vormt Global Europe een ernstige bedreiging voor sociale rechtvaardigheid, gendergelijkheid en duurzame ontwikkeling, niet alleen buiten de EU maar ook daarbinnen. Ook zijn de aantasting van de rechten van arbeiders, de achteruitgang van de kwaliteit van banen binnen de EU en de vernietiging van het op duurzame wijze bedrijven van landbouw onlosmakelijk verbonden met de externe handelsagenda van de EU. Het zijn een handjevol bedrijven die baat hebben bij deze voorgenomen handelsliberalisering in alle sectoren – landbouw, industrie en diensten – terwijl miljoenen mensen hun baan er door zullen verliezen. ◘

Tot zover een deel van de verklaring van S2B, die in z'n geheel – vertaald – hier te lezen is: www.globalinfo.nl/content/view/1499/1/

Vóór de Verandering, de organisatie voor alternatieven voor het neoliberalisme, heeft het initiatief genomen tot een overleg voor actie tegen Global Europe in Nederland. Meer nieuws volgt op website www.globalternatives.nl

EPA's

In de verklaring van S2B wordt ook opgeroepen tot blijvend verzet tegen de verdragen die de Europese Unie met z'n ex-koloniën, de ACP-landen [1]) probeert te sluiten. Dat zijn de zogenaamde Economic Partnership Agreements (EPA's). Deze zijn vermomd als regionale ontwikkelingssamenwerkings-plannen, maar zitten in werkelijkheid vol neoliberale dwangmaatregelen. Een poging van de EU om in december de ACP-landen te bewegen om de EPA's snel te tekenen, mislukte door weerstand van ontwikkelingslanden en sociale bewegingen. Vervolgens werden twintig landen over de streep gehaald om interim-akkoorden te ondertekenen. De EU blijft druk uitoefenen om de EPA's op te dringen en in de tussentijd worden probeert de Unie zoveel mogelijk bilaterale handelsverdragen af te sluiten. In theorie heeft het Nederlandse parlement het recht om die verdragen te wijzigen of af te keuren, maar in de praktijk is het daar gedurende al die jaren van onderhandelingen en pressie nog nooit van gekomen...

Meer info:
- www.twnafrica.org/aed.asp
- www.eerlijkehandel.nu/
- www.stopepa.org/

[1]) Landen in Afrika, het Caribisch Gebied en de Stille Oceaan.

ECONOMIE NIEUWS

Wereldhandels-organisatie WTO

En dan is er nog de aloude Wereldhandelsorganisatie WTO. De onderhandelingen over de Doha-ronde (voor wereldwijde handelsliberalisering) verlopen alleszins stroef en lijken vast te zitten na de mislukte toppen in Cancún en Hong Kong. Op het jaarlijkse elitaire onderonsje van het World Economic Forum, dat met militaire middelen voor actievoerders en ongewenste pottenkijkers afgegrendeld is, werd dit jaar een soort geheime mini-WTO-top gehouden om de besprekingen vlot te trekken. Aan de vergadering werd deelgenomen door de WTO-directeur (en voormalig EU-commissaris) Pascal Lamy, de EU-commissaris van Handel Peter Mandelson en handelsministers van zo'n 20 landen waaronder India en Brazilië. Ze maakten plannen om voor de zomer serieuze onderhandelingen te beginnen over een nieuwe ronde. Demonstranten werden ver op afstand gehouden. Zelfs in het honderd kilometer verderop liggende Bern werden honderden mensen gearresteerd toen ze tegen het WEF probeerden te demonstreren.

'Wachten op de revolutie' Quito, Ecuador

Meer info:
- www.stelling.nl/trouble/
- www.globalinfo.nl
- www.bilaterals.org

Vechten tegen vrijhandelsverdragen

Drie organisaties die zich bezighouden met campagnes omtrent internationale handel, hebben nu een boekwerk uitgebracht met de titel 'Fighting FTA's, The Growing Resistance to Bilateral Free Trade and Investment Agreements'. De rijk geïllustreerde brochure van meer dan 100 pagina's is het resultaat van een conferentie over verzet tegen vrijhandelsakkoorden die in 2006 in Bangkok werd georganiseerd. Daar kwamen progressieve bewegingen uit de hele wereld bijeen om kennis te delen over strategieën tegen de 'corporate' vrijhandelsagenda. In de brochure wordt uitvoerig en deskundig geanalyseerd wat de effecten van bilaterale vrijhandelsverdragen zijn en waarom verzet ertegen noodzakelijk is. Het is, 'colonisation redux' zoals een van de hoofdstukken heet, ofwel: kolonialisme in een nieuw jasje. Bovendien worden inspirerende beschrijvingen gegeven van campagnes in uiteenlopende delen van de wereld. De brochure besluit met een hoofdstuk 'strategische lessen' waarin onder meer geadviseerd wordt om 'niet in de val van coöptatie te trappen'. Leerzaam materiaal, zeker voor NGO's in Nederland die zich tot nu toe voornamelijk op de vlakte hebben gehouden wat deze thematiek betreft. De brochure is in papieren versie verschenen maar ook geheel terug te vinden op de speciale website www.fightingftas.org (in de talen Engels, Frans en Spaans)

Week van verzet tegen EU-vrijhandels-verdragen

In de tweede week van april zullen activisten en onderzoekers uit Azië, Latijns Amerika en Afrika naar Nederland en België komen om samen met lokale actiegroepen het beleid van de EU aan te kaarten. Op vrijdag 11 april is er een publieke manifestatie in Amsterdam waar de activisten informatie geven over de effecten van het Europese beleid. ◘

Meer info:
- www.tni.org
- www.globalternatives.nl

Ruimtekapers

De space hijackers werden ooit zo omschreven: 'Hun projecten zijn zoals die dronken ideeën om de wereld te redden, die je in een kroeg krijgt, met dit verschil dat deze lui de volgende ochtend wakker worden en ze daadwerkelijk gaan uitvoeren.' Wat zijn dat dan voor projecten?

★ DOOR KRISS SOL

In september 2007 reden de space hijackers met een levensechte tank richting DSEi, een grote tweejaarlijkse wapenbeurs in Londen, om die daar ter veiling aan te bieden. Het geld voor de niet eens zo dure tank hadden ze daarvóór met benefietjes verzameld. De politie wist echter achter de locatie van de tank te komen en hield de activisten van de space hijackers 24 uur per dag onder observatie. Op weg naar de wapenbeurs omsingelde de politie de tank (een oude traditie in het spel tussen politie en activisten) daarbij hopend dat deze ze maar niet zou overrijden. Na enige heen en weergetrek bleek de tank niet meer verder rijden te mogen rijden, met als smoes dat er een controle plaats moest vinden, ook al had de tank een ordentelijk nummerbord en hadden de space hijackers alle benodigde papieren. De politie had kennelijk de instructies om iets te vinden wat niet goed was en warempel: een klein rubbertje aan de as voldeed niet! Op dat moment klimt een van de space hijackers op het dak van de tank en verkondigt dat er net bericht ontvangen is dat er zojuist een tweede tank bij de wapenbeurs aangekomen is! Wellicht was dat de geniaalste zet in deze hele actie. Het meegelopen publiek haastte zich naar de hoofdingang en was nog net op tijd om te zien hoe een tweede tank, die zelfs nog groter was, voorreed en de veiling kon beginnen.
Leidraad voor de acties van deze groep kunstactivisten is het terugveroveren van de publieke ruimte. Dit hebben ze op velerlei creatieve manieren aangepakt: spontane feestjes met bands en dansers in de metro (die telkens bij het inrijden in een metrostation even stopten om niet gepakt te worden) tot en met nachtelijke cricketspelletjes na de kroeg op grote pleinen, waarbij 'anarchisten' tegen 'kapitalisten' aantraden. Of er nog een beweging uit groeit, valt af te wachten. Vooralsnog blijven het (leerzame?) event-achtige momenten. ◘

- www.spacehijackers.co.uk/

> **"Berusten is verzinken in behoudsgezindheid, is wegglijden naar rechts."** Louis Paul Boon

Is dit wat winnaars denken?

De film 'What would it mean to win' gaat op zoek naar nieuwe strategieën tegen het neoliberale kapitalisme.

★ DOOR KRISS SOL

De protesten tegen de G8 top in Duitsland waren alweer negen maanden geleden, maar nu is eindelijk de eerste Engelstalige film hierover verschenen. De film is gemaakt door de kunstenaars Zanny Begg en Oliver Ressler, die met 'Disobbedienti' al eerder deze beweging in beeld heeft gebracht. Dat was echter net na de protesten in Genua in 2001.

De nieuwe film, 'What would it mean to win?', draagt niet toevallig dezelfde titel als de eerste uitgave van Turbulence, een Engelstalig blad, dat deze beweging in Europa met kritisch intellectuele bijdragen wil begeleiden. Ook de film gaat namelijk niet alleen over de G8 protesten in Duitsland, maar over bredere vraagstukken, zoals het organiseren van tegenmacht door internationale antikapitalistische bewegingen. Deze discussies hebben al sinds het begin van de andersglobaliseringsbeweging een belangrijke rol gespeeld.
Naast John Holloway komt er nog een aantal mensen aan het woord die meegewerkt hebben aan Turbulence. De politicoloog Holloway zal velen bekend zijn door zijn boek 'Changing the world without taking power'. Dit geeft de film een tamelijk intellectueel tintje. Tegelijkertijd zijn er veel hilarische beelden te zien van de massablokkades vlakbij het hek om Heiligendamm waar de G8-top werd gehouden.

De film bestaat uit drie onderdelen, die telkens een van de volgende vragen behandelen: Wie zijn wij? Waaruit bestaat onze macht? En wat zou het beteken om te winnen? De antwoorden laten duidelijk zien dat De G8 protesten in Duitsland een poging waren om aan te knopen bij de successen van de eerste topbestormingen, en de radicale kritiek op neoliberale globalisering weer op te agenda te zetten. Zo wordt de andersglobaliseringsbeweging beschreven als multitude, waarmee haar diverse samenstelling en haar organisatiewijze van onderop benadrukt wordt. Ook het opbouwen van tegenmacht en het belang van zelforganisatie wordt onderstreept.

Helemaal overtuigend is dat nog niet. Dit heeft er zeker ook mee te maken dat deze beweging kennelijk noch haar actierepertoires noch haar vertoog vernieuwd heeft. De crisis waarin deze beweging na Genua en 11 september terecht is gekomen, wordt bijvoorbeeld nauwelijks aan de orde gesteld. Er wordt alleen droog vast gesteld dat bewegingen nu eenmaal hoogte- en dieptepunten kennen. In Duitsland bevond deze beweging zich kennelijk weer op weg naar een hoogtepunt. Volgens Tadzio Mueller waren deze protesten dan ook een succes, maar ergens ook weer niet. De legitimiteit van de G8 werd aangetast, maar niet omver geworpen.

Conclusie

De andersglobaliseringsbeweging is er nog wel. En ze zorgt ook nog steeds voor leuke filmpjes. Maar om een groter deuk in het pakje boter te slaan, moeten innovatiever ideeën en praktijken gevonden worden, dan die van vóór 11 september. ◘

Meer info
- www.ressler.at/content/view/120/lang,en_GB
- www.turbulence.org.uk/

In april worden 'What would it mean to win' en 'Disobbedienti' vertoond op een nader aan te kondigen benefietbijeenkomst voor Klasse!

Agenda

KIJK OOK OP
Actie en kraken
• www.squat.net/radar
Van alles
• www.aktieagenda.nl
Globalisering en economie
• www.globalinfo.nl/content/view/94

29 maart
London/UK: 'Trade Union and Community Activist Conference Against Immigration Controls', in het kader van het Transnational Chain of Migrationrelated Actions. Britse vakbonden spreken uit tegen deportaties en politierazzia's in werkplekken van migranten zoals de werk exploitatie van migranten en hun buitensluiting van school, educatie, sociale voorzieningen en gezondheidszorg.

11 april
Informanifestatie over de EU en vrijhandelsverdragen in Amsterdam (zie globaleurope. wordpress.com/ voor nadere details)

11 & 12 april 2008
Internationale actiedagen voor vrijplaatsen
• www.april2008.squat.net en/vrijplaatsen

12 april
Dag van alternatieven over regionalisering in Utrecht • www.globalternatives.nl

1-4 mei
aktiekamp Duitse anti-atoombeweging bij Gronau (over de grens bij Enschede).
• www.bi-ahaus.de

1 mei
(nog?) niets in Nederland. Wel net over de grens in Aken, alwaar Sarkozy en Merkel gehuldigd worden door euromayday.
• www.wombles.org.uk/article2008021538.php

9-12 mei
Anarchistische pinksterlanddagen op camping Tot Vrijheidsbezinning in Appelscha
• www.pinksterlanddagen.nl

14-17 mei
EU-Latam-top in Lima, Peru
• www.enlazandoalternativas.org

6 juni
Warsaw/Poland: actiedag in het kader van het Transnational Chain of Migrationrelated Actions tegen FRONTEX! Protest en persconferentie voor het Frontex gebouw in Warsaw, tegen het grensregime en zijn externalisering naar Oost en Zuid, samen met een transnationale online-demonstratie tegen FRONTEX.

ergens in juni
een nieuwe Klasse!

26 juli
National Barbie In A Blender Day
• www.barbieinablender.org

Er zijn tientallen (vrij)plaatsen waar alternatieve cultuur en politieke bedreven wordt zonder dat de commercie de pret komt bederven. Een overzicht is te vinden op:
• www.radar.squat.net en www.vrijeruimte.nl/vrpla/index De lijsten hieronder zijn een nogal willekeurige selectie.

Boekwinkels en infocentra

DE ROOIE RAT
Neerlands oudste en grootste linkse boekwinkel:
Oudegracht 65, Utrecht
• www.rooierat.nl

HET FORT VAN SJAKOO
Jodenbreestraat 24
Amsterdam
• www.sjakoo.nl

ASSATA
Van Broeckhuysenstr 46
Nijmegen
• www.antenna.nl/~assata

ROSA
Folkingedwarsstraat 16A
Groningen
• www.bookshoprosa.org

INFOTHEEK GENT
Annonciadenstraat 16, Gent
• www.anarchie.be/infotheek

INFOCENTRUM WAGENINGEN
Burgtstraat 3 Wageningen
• www.xs4all.nl/~infocen

EURODUSNIE
Koppenhinksteeg, Leiden
• www.eurodusnie.nl

Websites

DE VRIJE:
• www.devrije.nl
INDYMEDIA:
• www.indymedia.nl
KONFRONTATIE:
• www.konfrontatie.nl
GLOBALINFO:
• www.globalinfo.nl
KLEINTJE MUURKRANT:
• www.stelling.nl/kleintje
VÓÓR DE VERANDERING:
• www.globalternatives.nl
AKTIE AGENDA:
• www.aktieagenda.nl
OVER SUPERMARKTEN:
• www.supermacht.nl
Om er een paar te noemen

Campagnes

Eerlijk spelen
Over ruim een jaar beginnen de Olympische Spelen in China. De Play Fair 2008 coalitie zal voorafgaand aan de Spelen in Beijing opnieuw actie voeren voor verbetering van arbeidsomstandigheden van werknemers – voornamelijk vrouwen – in de sportkleding- en schoenenindustrie en andere aan de Olympische Spelen gerelateerde sectoren.
• www.playfair2008.org

Meer wereld minder bank
STEUN DE WERELDBANK PETITIE VAN A SEED EUROPE
De Wereldbank moet stoppen met het opleggen van economische beleidseisen aan arme landen en moet haar financiële steun voor winning en gebruik van fossiele brandstoffen uitfaseren Daarom roepen we de Nederlandse regering op geen geld meer te geven aan de Wereldbank Lees en teken de IDA-15 petitite:
• www.aseed.net/petitie

2008: Transnational Chain of Migrationrelated Actions
Between February and October 2008, a series of events, protests and actions will take place in various cities and countries all over Europe and beyond: against the border regime, against detentions and deportations, against the exploitation of migrant labour and for legalisation of all migrants.
• www.noborder.org/chain08

Stop ETI
Het Italiaanse telefoniebedrijf Telecom Italië gebruikt een Nederlandse brievenbusmaatschappij (en het Nederlandse investeringsverdrag) om te voorkomen dat Bolivia privatisering van de telefoonmaatschappij terugdraait. Nederlandse autoriteiten vinden het allemaal prima. Dat roept natuurlijk om actie.
• www.x-y.org

MIGRATIE: Achtergrond en actie

Nederland:
STOP DEPORTATIES:
• www.stop_deportaties.mahost.org
ALL INCLUDED:
• www.allincluded.nl
ANARCHISTISCHE ANTI DEPORTATIEGROEP UTRECHT:
• www.aagu.nl
DETENTIECENTRA IN KAART:
• www.vrijheidvanbeweging.nl
FABEL VAN DE ILLEGAAL:
• www.defabel.nl

Internationaal
MIGREUROP:
• www.migreurop.org
NOLAGER:
• www.nolager.de
THISTUESDAY, mobilising and researching migrant labour:
• www.thistuesday.org
NORACISM.NET on migration:
• no-racism.net/migration
NOBORDER LONDON: noborderslondon.blogspot.com
NOBORDER/FRASSANITO netwerk:
• www.noborder.org

Organisaties
ANARCHISTISCHE GROEP AMSTERDAM (AGA)
Zaterdag Anarchistische Bibliotheek van 14.00 tot 18.00u
1e Schinkelstraat 14-16 A'dam
• www.agamsterdam.wordpress.com

OMSLAG (werkplaats voor duurzame ontwikkeling)
Hoogstraat 301a in Eindhoven.
Bezoek: bel eerst 040-2910295
• www.omslag .nl

Wonen/kraken

ALLES OVER KRAKEN:
• www.squat.net
HUURSTRIJD SASH:
• www.sash.nl
BEWONERSGROEPEN:
• www.bewoners.net

Werken/arbeid:

SOLIDAIR:
• www.solidair.nl
Blog: VAKBONDSVERNIEUWING:
• blogspot.com
SCHOONMAKERS:
• www.beteretoekomst.org
INTERNATIONAAL HEFTIG:
• libcom.org

Weggeefwinkels

Er zijn veel weggeefwinkels, zie op de verzamelpagina:
• www.weggeefwinkels.nl
Bijzonder aktief:
LEIDEN Koppenhinksteeg 2
• www.eurodusnie.nl/
COEVORDEN Bentheimerstraat 54 • www.coevoet.nl/
EMMEN Huize Spoorloos, Wilhelminastraat 33
• www.huizespoorloos.org
AMERSFOORT Keerkring 118

Overigen

Poortgebouw Stieltjesstraat 27-38
Rotterdam
• www.poortgebouw.nl
HUIZE SPOORLOOS
Wilhelminastraat 33 Emmen
• www.huizespoorloos.org

HOTEL (ook wel Kultuurhuis)
Bosch, Apeldoornsestraat 4
Arnhem
• www.kultuurhuisbosch.nl/

ANTIFASCISME:
• www.afanederland.antifa.net/

Bevriend papier

BUITEN DE ORDE: spotgoedkoop anarchistisch kwartaalblad meer info: • www.buitendeorde.nl

BOEK: BUY THIS!
Alles wat je niet wilt weten over eten. Raj Patel, verschenen bij uitgeverij wereldboeken (wereldboeken.nl)

UITGEVERIJ PAPIEREN TIJGER:
• www.papierentijger.org
ALERT!:
• www.alertafa.nl

Geld

Nodig voor acties en campagnes?: XminY Solidariteitsfonds
• www.xminy.nl
Die op z'n beurt weer vele vaste donateurs nodig heeft:
giro 609060 Amsterdam
Verder zijn er vaak lokale subsidiepotjes:

Geld voor Klasse!

En Klasse! wil ook wat: stort grote bedragen op gironummer 9554857 van 'Het Lab' in Amsterdam

De staat/wet

ARRESTANTENGROEP AMSTERDAM:
• www.arrestantengroep.org
LINKSE HULP:
• www.linksehulp.nl/
BOEK: Tips Tegen Tralies (Baalprodukties)
INTERNATIONAAL:
• www.statewatch.org

Laat maar weten als je ook op deze achterpagina wilt staan: klasse@globalinfo.nl

Lay out: • www.studioteekens.nl

Eén van de kleurboeken van Packard Jennings te vinden op • http://centennialsociety.com/mallpgone.htm